

สรุปรายงาน
โครงการส่งเสริมและฟื้นฟูพันธุ์ไม้พื้นถิ่นพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

โดย

นายบัญชา นวนสาย

ภายใต้ โครงการสนองพระราชดำริ อพ.สธ. ของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ
งบประมาณแผ่นดิน ในปีงบประมาณ 2566
หน่วยงาน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คำนำ

รายงานสรุปโครงการส่งเสริมและฟื้นฟูพันธุ์ไม้พื้นถิ่นพื้นที่ อำเภอมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ภายใต้การสนองพระราชดำริ อพ.สธ.ของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ ปี 2566 นี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพันธุ์ไม้พื้นถิ่นของจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีลักษณะเป็นกิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร ดำเนินการในพื้นที่โรงเรียนภัทรบพิตรและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขากระโดง ตำบลเสม็ด อำเภอมือง บุรีรัมย์ โดยใช้กระบวนการสำรวจ คัดเลือก และขยายพันธุ์ไม้โดยมีกลุ่มเยาวชน ประชาชนในพื้นที่ดำเนินการร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

การอนุรักษ์และฟื้นฟูพันธุ์ไม้พื้นถิ่นได้สำรวจและเพาะพันธุ์กล้าไม้ซึ่งเป็นไม้หายาก และไม้เศรษฐกิจ ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ จำนวน 5 ชนิด จำนวน 3500 ต้น คือต้นโยนีปีศาจ (มะกอกโคก) ต้นประดู่ ต้นตะเคียนต้นมะค่าโมง ต้นมะขามป้อม และได้ขยายพื้นที่ปลูกป่าไม้พื้นถิ่น 35 ไร่ ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมภายใต้โครงการ 170 คน

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการส่งเสริมและฟื้นฟูพันธุ์ไม้พื้นถิ่นพื้นที่ อำเภอมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จะสามารถสร้างความตระหนักเห็นคุณค่า ปลูกจิตสำนึกของเยาวชน ประชาชนและเป็นส่วนหนึ่งของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพื้นถิ่น เพื่อสืบสาน รักษา และต่อยอดโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่อไป

นายบัญชา นวนสาย

15 สิงหาคม 2566

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ข้อเสนอโครงการ	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์ กิจกรรมและเป้าหมายของโครงการ	3
ผลการดำเนินงาน	13
แบบรายงานผลการสำรวจพันธุ์ไม้พื้นถิ่น	17
ผลการดำเนินงานสืบค้นทรัพยากรพืชพื้นถิ่น ในระดับพื้นที่	18
การเตรียมอุปกรณ์ สถานที่ ขยายพันธุ์กล้าไม้	22
วิธีการขยายพันธุ์กล้าไม้พื้นถิ่นเพื่อการอนุรักษ์	23
การดำเนินการสืบค้นพันธุ์ไม้พื้นถิ่น ในระดับพื้นที่	22
การแจกจ่ายพันธุ์กล้าและการขยายพื้นที่ป่า	27
สรุปผลการดำเนินงาน	33

สรุปรายงานโครงการสนองพระราชดำริ อพ.สธ. ของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ
งบประมาณแผ่นดิน ในปีงบประมาณ 2566
ตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)
หน่วยงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

1. ชื่อโครงการ : โครงการส่งเสริมและฟื้นฟูพันธุ์ไม้พื้นถิ่นพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. หลักการและเหตุผล

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) เป็นโครงการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบสานพระราชปณิธานในการอนุรักษ์ทรัพยากรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงมีสายพระเนตรยาวไกลโดยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงให้ความสำคัญและเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

ต่อมาในปี พ.ศ. 2535 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงสานพระราชปณิธานต่อโดยพระราชทานให้โครงการสวนพระองค์ฯ สวนจิตรลดา เป็นผู้ดำเนินการจัดสร้างธนาคารพืชพรรณขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 เป็นต้นมา การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ในระยะที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน มีหน่วยงานต่างๆ ร่วมสนองพระราชดำริเป็นจำนวนมาก โดยพื้นที่และกิจกรรมของโครงการได้ขยายและกระจายออกไปสู่ภูมิภาคต่างๆ รวมทั้งมีแนวทางการดำเนินงานที่หลากหลายมากขึ้นโดยลำดับ

ทั้งนี้ โครงการส่งเสริมและฟื้นฟูพันธุ์ไม้พื้นถิ่นพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นกระบวนการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุ์ไม้พื้นถิ่น รวมทั้งการขยายจำนวน ต้นไม้และพื้นที่ปลูกไม้พื้นถิ่นการนำพันธุ์ไม้พื้นถิ่นไปใช้ประโยชน์เพื่อให้ตระหนักและเห็นคุณค่าที่มีต่อสังคมและเศรษฐกิจของไม้พื้นถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับเป้าหมายและกรอบแนวทางการดำเนินงาน อพ.สธ.ในระยะ 5 ปีที่ 7 (1 ตุลาคม 2564 – 30 ก.ย.2569) โดยยึดพระราชดำริและแนวทางที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานไว้เป็นหลัก โดยมีเป้าหมายให้ดำเนินงานไปในทิศทางที่สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (2565-2569) การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำมาเป็นหลักปรัชญาในการขับเคลื่อนและวางแผนพัฒนาประเทศ ในมิติสถานการณ์พัฒนาประเทศที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากร ตรงกับหมวดหมายข้อที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม สามารถสนับสนุนยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2579) อย่างเป็นรูปธรรม ด้วยกิจกรรมที่ 4 กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ที่ 1 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้าน การพัฒนาท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่มีบุคลากรหลากหลายศาสตร์ความรู้ มีความพร้อมทางวิชาการ เทคโนโลยี เครื่องมือ และงานวิจัยที่มีคุณภาพ ซึ่งศักยภาพของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ นี้สามารถนำองค์ความรู้ และความหลากหลายของศาสตร์ต่าง ๆ มาบูรณาการเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมครัวเรือนกลุ่มเปราะบาง เพื่อสร้างรายได้ลดความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจ แก้ปัญหาความยากจนของประชาชน พร้อมกับการอนุรักษ์ไม้พื้นถิ่นของจังหวัดบุรีรัมย์

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้นจึงได้จัดโครงการส่งเสริมและฟื้นฟูพันธุ์ไม้พื้นถิ่นพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ขึ้นเพื่อเป็นการตอบสนองเป้าหมายการขับเคลื่อนโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ให้เกิดการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของชาติอย่างมีคุณค่าและยั่งยืนต่อไป

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 3.1 เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ(อพ.สธ.)
- 3.2 เพื่ออนุรักษ์ พันธุ์ พันธุ์ไม้พื้นถิ่นของจังหวัดบุรีรัมย์
- 3.3 เพื่อสร้างความตระหนัก เห็นคุณค่าที่มีต่อพันธุ์ไม้พื้นถิ่นของประชาชนในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

4. กิจกรรมและเป้าหมายของโครงการ

4.1 กิจกรรมของโครงการ

รายการดำเนินกิจกรรม	ระยะเวลา
1. จัดเวทีประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง คณาจารย์ ผู้ที่มีความสนใจ เพื่อกำหนดแนวทางและวางแผน ร่วมขับเคลื่อนโครงการ วิทยากร : คณะดำเนินงาน กลุ่มเป้าหมาย : คณาจารย์ นักศึกษา ผู้ที่มีความสนใจของ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป้าหมาย ได้คณะทำงานภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วยคณาจารย์และนักศึกษา	มกราคม 2566
2. จัดเวทีประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง ภาคีเครือข่าย และหน่วยงานในพื้นที่อนุรักษ์ วิทยากร : คณะดำเนินงาน กลุ่มเป้าหมาย : คณาจารย์ ผู้นำนักศึกษา ครู นักเรียน ฝ่าย ปกครองในพื้นที่ อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เครือข่ายปราชญ์ ผู้แทนหน่วยงานของรัฐ เป้าหมาย ได้เครือข่ายคณะทำงานในพื้นที่	มกราคม 2566
3. เวทีประชุมเพื่อสมัครทีมดำเนินงานในพื้นที่ และพื้นที่การพัฒนา วิทยากร : คณะดำเนินงานภายใต้โครงการ วิทยากรจาก หน่วยงานภายนอก กลุ่มเป้าหมาย : ตัวแทนคณาจารย์ระดับคณะ ผู้นำนักศึกษา อาสาสมัคร ฝ่ายปกครองในพื้นที่ อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้แทนจากสำนักงานภาครัฐ เครือข่ายปราชญ์ เป้าหมาย ได้เป้าหมายเครือข่ายการพัฒนา และทีมปฏิบัติการ ในพื้นที่ ชุมชน ครู นักเรียน เยาวชน ประชาชนที่มาร่วม สืบค้น อนุรักษ์ ขยายพันธุ์ไม้พื้นถิ่น	31 มกราคม 2566
4. จัดอบรมและดำเนินการ สืบค้นทรัพยากร พืชพื้นถิ่น ใน ระดับพื้นที่เป้าหมาย วิทยากร : คณะดำเนินงานภายใต้โครงการ วิทยากรเครือข่าย	กุมภาพันธ์ 2566

รายการดำเนินกิจกรรม	ระยะเวลา
ปราชญ์ และนักวิชาการป่าไม้ กลุ่มเป้าหมาย : ผู้นำชุมชน นักศึกษา ครู นักเรียน จำนวน 50 คน เป้าหมาย สร้างความตระหนักให้กับชุมชน นักศึกษา ครู นักเรียน ให้เห็นคุณค่า ประโยชน์ของพันธุ์ไม้พื้นถิ่น	
5. จัดกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพ ปฏิบัติการ เพาะพันธุ์กล้าไม้พื้นถิ่นเพื่อการอนุรักษ์ 6. วิทยากร : คณะดำเนินงานภายใต้โครงการ วิทยากรเครือข่าย ปราชญ์ นักศึกษา คณาจารย์ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง กลุ่มเป้าหมาย : ผู้นำชุมชน นักศึกษา ครู นักเรียน จำนวน 50 คน เป้าหมาย ได้กระบวนการขยายพันธุ์กล้าพันธุ์ไม้พื้นถิ่น ได้กล้าไม้พื้นถิ่น จำนวน 3,000 ต้น ได้ข้อมูลการคุณค่า และการใช้ประโยชน์จากพันธุ์ไม้พื้นถิ่น	1 มี.ค. – 30 มี.ค. 2566
7. จัดกิจกรรมหนุนเสริมและกำกับติดตาม ขยายพันธุ์ และพื้นที่ปลูกพันธุ์ไม้พื้นถิ่น วิทยากร : คณะดำเนินงานภายใต้โครงการ วิทยากรเครือข่าย ปราชญ์ นักศึกษา คณาจารย์ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง กลุ่มเป้าหมาย : ผู้นำชุมชน นักศึกษา ครู นักเรียน จำนวน 150 คน เป้าหมาย 1.การติดตามเพื่อช่วยเหลือ หนุนเสริม เครื่องมือความรู้ เพื่อการอนุรักษ์พันธุ์ไม้พื้นถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ 2.เพื่อการขยายพื้นที่ปลูกพันธุ์ไม้พื้นถิ่นที่ไปยัง 18 ตำบล ของอำเภอเมือง 3. ได้เครือข่ายประชาชนปลูกขยายพันธุ์ไม้พื้นถิ่น 18 พื้นที่ 4. ได้พื้นที่ปลูกพันธุ์ไม้พื้นถิ่น จำนวน 10 ไร่	1 เม.ย. – 20 พ.ค. 2566
8. จัดเวที รายงานความก้าวหน้า และคืนข้อมูลแก่หน่วยงานและภาคีที่เกี่ยวข้อง วิทยากร : คณะดำเนินงานภายใต้โครงการ กลุ่มเป้าหมาย : คณะดำเนินงานภายใต้โครงการ วิทยากร เครือข่ายปราชญ์ และนักวิชาการป่าไม้ ผู้นำชุมชน นักศึกษา ครู นักเรียน เป้าหมาย เครือข่ายคณะดำเนินงานมีความตระหนัก และเห็นคุณค่า ประโยชน์ของการอนุรักษ์พันธุ์ไม้พื้นถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์	25 พฤษภาคม 2566
9. จัดทำรายงานสรุปโครงการ วิทยากร : คณะดำเนินงานภายใต้โครงการ กลุ่มเป้าหมาย : ตัวแทนคณาจารย์ระดับคณะ ผู้นำนักศึกษาอาสาสมัคร ฝ่าย	1 มิถุนายน 2566

รายการดำเนินกิจกรรม	ระยะเวลา
ปกครองในพื้นที่ อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้แทนจากสำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เครือข่ายปราชญ์ เป้าหมาย ได้บทสรุปโครงการเพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ(อพ.สธ.) การอนุรักษ์ พันธุ์ และการสร้างความตระหนัก เห็นคุณค่าที่มีต่อพันธุ์ไม้พื้นถิ่นของประชาชนในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์	
10. เผยแพร่ข้อมูล วิทยากร : คณะดำเนินงานภายใต้โครงการ กลุ่มเป้าหมาย : ภาศเครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป้าหมาย เพื่อการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานภายใต้โครงการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การใช้ประโยชน์ต่อไป	ก.ค. - ก.ย. 2566

4.2 เป้าหมายของโครงการ

1. ได้พันธุ์ไม้พื้นถิ่นพื้นที่ อำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์
2. ได้ขยายพันธุ์ไม้พื้นถิ่นของจังหวัดบุรีรัมย์ อย่างน้อย 6 สายพันธุ์ จำนวน 3,000 ต้น
3. นักเรียน นักศึกษา และประชาชน จำนวน 100 คน

5. ตัวชี้วัดของโครงการ

5.1 เสิ่งปริมาณ

1. ได้พื้นที่ต้นแบบในการขับเคลื่อนโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)เพื่อการอนุรักษ์พันธุ์ไม้พื้นถิ่น จำนวน 1 พื้นที่
2. ได้แนวทางการขยายพันธุ์ไม้พื้นถิ่นที่เกิดจากผลดำเนินงาน จำนวน 3 รูปแบบ และได้กล้าไม้จำนวน ไม่น้อยกว่า 3,000 ต้น
3. มีผู้เข้าร่วมโครงการจากกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80
4. ได้พื้นที่ปลูกขยายพันธุ์ไม้พื้นถิ่น จำนวน 10 ไร่

5.2 เสิ่งคุณภาพ

1. คณาจารย์ และนักศึกษาอาสาสมัคร หน่วยงานภาศเครือข่ายภาครัฐและภาคประชาชน เกิดสำนึก ร่วมในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูพันธุ์ไม้พื้นถิ่น ของจังหวัดบุรีรัมย์
2. ได้เครือข่ายการขยายพันธุ์และอนุรักษ์ไม้พื้นถิ่นของจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มขึ้น
3. เครือข่ายผู้เข้าร่วมโครงการเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่า ของการอนุรักษ์พันธุ์ไม้พื้นถิ่น และสามารถใช้ประโยชน์จากพันธุ์ไม้พื้นถิ่นได้

6. ระยะเวลาการดำเนินงาน การดำเนินโครงการ เริ่มต้นโครงการ พฤศจิกายน 2564 และสิ้นสุดโครงการ เดือน มิถุนายน 2565

ตารางที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาการดำเนินงาน											
	ต.ค. 65	พ.ย. 65	ธ.ค. 65	ม.ค. 66	ก.พ. 66	มี.ค. 66	เม.ย. 66	พ.ค. 66	มิ.ย. 66	ก.ค. 66	ส.ค. 66	ก.ย. 66
ประชุม สํารวจ และเสนอโครงการ												
ประชุมวางแผนดำเนินการโครงการ												
จัดเวทีประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง คณาจารย์ นักศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางและวางแผนร่วมขับเคลื่อนโครงการ (P)												
จัดเวทีประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง ภาควิชาเครือข่าย และหน่วยงานภาครัฐ 2 ครั้ง												
ประชุมรับสมัคร กลุ่มเป้าหมาย และพื้นที่การพัฒนา (D)												
จัดอบรมและดำเนินการสืบค้นทรัพยากรพืชพื้นถิ่น ในระดับพื้นที่เป้าหมาย												
จัดกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพ สร้างอาชีพ ผลิตรถไฟฟ้าพื้นถิ่นเพื่อการอนุรักษ์และสร้างรายได้ให้กับกลุ่มเป้าหมาย												
จัดกิจกรรมหนุนเสริมและกำกับติดตาม ขยายผล												
จัดเวที รายงานความก้าวหน้า และคืน ข้อมูลแก่หน่วยงานและภาคีที่เกี่ยวข้อง (C)												
จัดทำรายงานสรุปโครงการ												
เผยแพร่ข้อมูล และนำข้อเสนอแนะเพื่อวางแผนแก้ไขต่อไป (A)												

7. วิธีการดำเนินการ

7.1 ประชุม สํารวจ และเสนอโครงการ

7.2 ประชุมวางแผนดำเนินการโครงการ

7.3 จัดเวทีประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง คณาจารย์ นักศึกษา

เพื่อกำหนดแนวทางและวางแผนร่วมขับเคลื่อนโครงการ (P)

7.4 จัดเวทีประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง ภาควิชาเครือข่าย และหน่วยงานภาครัฐ

7.5 ประชุมคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย และพื้นที่การพัฒนา (D)

7.6 จัดอบรมและดำเนินการสืบค้นทรัพยากรพืชพื้นถิ่น ในระดับพื้นที่เป้าหมาย

7.7 จัดกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพ สร้างอาชีพ ผลิตรถไฟฟ้าพื้นถิ่นเพื่อการอนุรักษ์

7.8 จัดกิจกรรมหนุนเสริมและกำกับติดตาม สัปดาห์ละ 1 ครั้ง จำนวน 6 ครั้ง

7.9 จัดเวที รายงานความก้าวหน้า และคืน ข้อมูลแก่หน่วยงานและภาคีที่เกี่ยวข้อง (C)

7.10 จัดทำรายงานสรุปโครงการ

7.11 เผยแพร่ข้อมูล และนำข้อเสนอแนะเพื่อวางแผนแก้ไขต่อไป (A)

8. สถานที่ดำเนินการ

1. การจัดประชุมและพัฒนา สถานที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2. การปฏิบัติการในพื้นที่ ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายโรงเรียนภัทรบพิตร และ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขากระโดง ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

9. งบประมาณ

- แหล่งงบประมาณ/แหล่งทุน

☒ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566

โครงการการบริหารจัดการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

- งบประมาณ จำนวน 100,000 บาท โดยใช้จ่าย ดังนี้

ที่	กิจกรรม	รายการ	แตกตัวคูณ	จำนวน	รวม
1	จัดเวทีประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณาจารย์ ผู้แทนคณะ เพื่อกำหนดแนวทางและวางแผนร่วมขับเคลื่อนโครงการ (P)				2800
		ค่าอาหารกลางวัน	10 คน * 100 * 1 มื้อ	1000	
		ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม	10 คน * 30*2 มื้อ	600	
		ค่าเอกสารประกอบการประชุม	10 ชุด * 20	200	
		วัสดุ		1000	
2	จัดเวทีประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง ภาควิชาเครื่องช่าง และหน่วยงานภาครัฐ 2 ครั้ง (และรายงานความก้าวหน้าเป็นระยะ)				3600
		ค่าอาหารกลางวัน	10 คน * 100 * 1 มื้อ *2ครั้ง	2000	
		ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม	10 คน * 30*2 มื้อ *2ครั้ง	1200	
		ค่าเอกสารประกอบการประชุม	10 ชุด * 20* 2 ครั้ง	400	
		วัสดุ			

ที่	กิจกรรม	รายการ	แตกตัวคูณ	จำนวน	รวม
3	ประชุมกลุ่มเป้าหมาย และพื้นที่การพัฒนา (D)				1800
		ค่าอาหารกลางวัน	10 คน * 100 * 1 มื้อ * 1 ครั้ง	1000	
		ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม	10 คน * 30*2 มื้อ * 1 ครั้ง	600	
		ค่าเอกสารประกอบการประชุม	10 ชุด * 20* 1 ครั้ง	200	
4	จัดอบรมและดำเนินการสืบค้นสร้างความตระหนักรู้ คุณค่าทรัพยากรพืชพื้นถิ่น ในระดับพื้นที่				7500
		ค่าอาหารกลางวัน	15 คน * 100 * 1 มื้อ * 1 ครั้ง	1500	
		ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม	15 คน * 30*2 มื้อ * 1 ครั้ง	900	
		ค่าเอกสารประกอบการประชุม	15 ชุด * 20* 1 ครั้ง	300	
		วัสดุ	2000	2000	
		ค่าเช่าเหมารถ(พาหนะเดินทาง)+น้ำมัน	1000 * 1 ครั้ง	1000	
		ค่าตอบแทนวิทยากร 2 คน	1 คน*6 ชั่วโมง*300*1ครั้ง	1800	
5	จัดกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพเพาะพันธุ์ ผลิดกล้าไม้พื้นถิ่นเพื่อการอนุรักษ์ สร้างคุณค่าและเพิ่มมูลค่ากลุ่มเป้าหมายการพัฒนา				51300
		ค่าอาหารกลางวัน	30 คน * 100 * 1 มื้อ * 2 ครั้ง	6000	
		ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม	30 คน * 30*2 มื้อ * 2 ครั้ง	3600	
		ค่าเอกสารประกอบการประชุม	1,000	1000	
		วัสดุ	อุปกรณ์การพัฒนาในพื้นที่ 34,700	34700	
		ค่าเช่าเหมารถ(พาหนะเดินทาง)+น้ำมัน	1000 * 2 ครั้ง	2000	
		ค่าตอบแทนวิทยากร 2 คน	1 คน*6 ชั่วโมง*300*2ครั้ง	3600	
6	จัดกิจกรรมหนุนเสริมและกำกับติดตาม 2 สัปดาห์/ 1 ครั้ง จำนวน 8 ครั้ง				20800
		ค่าอาหารกลางวัน	10 คน * 100 * 1 มื้อ * 8 ครั้ง	8000	

ที่	กิจกรรม	รายการ	แตกตัวคูณ	จำนวน	รวม
		ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม	10 คน * 30*2 มื้อ* 8 ครั้ง	4800	
		ค่าเช่าเหมารถ(พาหนะเดินทาง)+น้ำมัน	1000 * 8 ครั้ง	8000	
7	จัดเวที สรุปลินข้อมูลแก่หน่วยงานและภาคีที่เกี่ยวข้อง (C)				10400
		ค่าอาหารกลางวัน	30 คน * 100 * 1 มื้อ *1ครั้ง	3000	
		ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม	30 คน * 30*2 มื้อ *1ครั้ง	1800	
		ค่าเอกสารประกอบการประชุม	30 ชุด * 20* 1 ครั้ง	600	
		ค่าจ้างทำวีดิทัศน์สรุป	1 ชุด	5000	
8	จัดทำรายงานสรุปโครงการ				2200
		จัดพิมพ์เอกสารเข้าเล่ม	2200	2200	
					100,000

รวมงบประมาณที่เสนอขอ 100,000 บาท

หมายเหตุ ขออภัยเฉลี่ยจ่ายทุกรายการ

10. หน่วยงานรับผิดชอบ

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

11. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	จำนวน หน่วย นับ	วงเงิน (บาท)	ช่วง ระยะเวลา ดำเนินการ	หมายเหตุ
จัดเวทีประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง คณาจารย์ นักศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางและวางแผนร่วมขับเคลื่อนโครงการ (P)	1 ครั้ง	2800	มกราคม 2566	
จัดเวทีประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง ภาควิชาเครือข่าย และหน่วยงานภาครัฐ (และรายงานความก้าวหน้าเป็นระยะ)	2 ครั้ง	3600	มกราคม 2566	
ประชุมคัดเลือกชุมชนกลุ่มเป้าหมาย และพื้นที่การพัฒนา (D)	1 ครั้ง	1800	มกราคม 2566	
จัดอบรมและดำเนินการสืบค้นสร้างความตระหนักรู้ คุณค่าทรัพยากรพืชพื้นถิ่น ในระดับพื้นที่	1 ครั้ง	7500	กุมภาพันธ์ 2566	
จัดกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพ เพาะพันธุ์	2 ครั้ง	51300	1 มี.ค. – 30 มี.ค.	

กิจกรรม	จำนวน หน่วย นับ	วงเงิน (บาท)	ห้วง ระยะเวลา ดำเนินการ	หมายเหตุ
ผลิตกล้าไม้พื้นถิ่นเพื่อการอนุรักษ์ สร้าง คุณค่าและเพิ่มมูลค่า กลุ่มเป้าหมายการ พัฒนา			2566	
จัดกิจกรรมหนุนเสริมและกำกับติดตาม 1 สัปดาห์ ต่อ 1 ครั้ง จำนวน 8 ครั้ง	8 ครั้ง	20800	1 เม.ย. – 20 พ.ค. 2566	
จัดเวทีรายงานความก้าวหน้า และคืน ข้อมูลแก่หน่วยงานและภาคีที่เกี่ยวข้อง (C)	1 ครั้ง	10400	25 พฤษภาคม 2566	
จัดทำรายงานสรุปโครงการ	1 ครั้ง	2200	1 มิ.ย. 2566	
รวมทั้งสิ้น	17	10000		

**** หมายเหตุ** แผนการดำเนินกิจกรรมอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

12. แผนการเบิกจ่ายเงิน

กิจกรรมหลัก	รวม งบประมาณ (บาท)	แผนการใช้จ่ายเงิน			
		ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
จัดเวทีประชุมชี้แจงแนว ทางการดำเนินงานร่วมกัน ระหว่าง คณาจารย์ นักศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางและ วางแผนร่วมขับเคลื่อนโครงการ (P)	2800	-	2800	-	-
จัดเวทีประชุมชี้แจงแนว ทางการดำเนินงานร่วมกัน ระหว่าง ภาคีเครือข่าย และ หน่วยงานภาครัฐ (และรายงาน ความก้าวหน้าเป็นระยะ)	3600	-	3600	-	-
ประชุมคัดเลือกชุมชน กลุ่มเป้าหมาย และพื้นที่การ พัฒนา (D)	1800	-	1800	-	-
จัดอบรมและดำเนินการสืบค้น สร้างความตระหนักรู้ คุณค่า ทรัพยากรพืชพื้นถิ่น ในระดับ พื้นที่	7500	-	7500	-	-
จัดกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพ เพาะพันธุ์ ผลิตกล้าไม้พื้นถิ่น เพื่อการอนุรักษ์ สร้างคุณค่า และเพิ่มมูลค่า กลุ่มเป้าหมาย การพัฒนา	51300	-	51300	-	-

กิจกรรมหลัก	รวม งบประมาณ (บาท)	แผนการใช้จ่ายเงิน			
		ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
จัดกิจกรรมหนุนเสริมและกำกับติดตาม 1สัปดาห์ ต่อ1 ครั้ง จำนวน 8 ครั้ง	20800	-	-	20800	-
จัดเวทีรายงานความก้าวหน้าและคืน ข้อมูลแก่หน่วยงานและภาคีที่เกี่ยวข้อง (C)	10400	-	-	10400	-
จัดทำรายงานสรุปโครงการ	2200	-	-	2200	-
รวม	100000	-	66600	33400	

13. การติดตามประเมินผล

- 13.1. กำกับติดตามโดยคณะกรรมการที่ได้รับคำสั่งในการกำกับติดตามและประเมินผลโครงการ
- 13.2. แบบวัดประเมินผลความสำเร็จตามตัวชี้วัดและปฏิทินการดำเนินงานกิจกรรมของโครงการ
- 13.3. แบบประเมินระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ

14. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.ได้เครือข่ายคณาจารย์ และนักศึกษาอาสาสมัคร และหน่วยงานภาคีภาครัฐและภาคประชาชน ที่มีสำนึก ร่วมในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชไม่พื้นถิ่น ของจังหวัดบุรีรัมย์
2. ได้เครือข่ายการขยายพันธุ์และอนุรักษ์พันธุ์ไม่พื้นถิ่นของจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มขึ้น
3. นักศึกษา นักเรียน ประชาชน จำนวน 100 คน มีความตระหนักและเห็นคุณค่าการอนุรักษ์พันธุ์ไม่พื้นถิ่น
4. ได้พื้นที่ต้นแบบในการขับเคลื่อนโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) เพื่อการอนุรักษ์พันธุ์ไม่พื้นถิ่นที่มีศักยภาพ 1 แห่ง
5. ได้พื้นที่ขยายผลพันธุ์ไม่พื้นถิ่นที่ของจังหวัดบุรีรัมย์ที่เกิดจากผลดำเนินงานเพิ่มขึ้น

15. ประเภทกิจกรรม (โปรดเลือกประเภทกิจกรรมโดยกาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐)

F : Frame (กรอบการดำเนินงาน)	A : Activity (กิจกรรม)	สัญลักษณ์
☐ F1 กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร	☐ A1 กิจกรรมปกป้องทรัพยากร	F1A1
	☐ A2 กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร	F1A2
	☐ A3 กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร	F1A3
☐ F2 กรอบการใช้ประโยชน์	☐ A4 กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร	F2A4
	☐ A5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร	F2A5
	☐ A6 กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร	F2A6
☒ F3 กรอบการสร้างจิตสำนึก	☒ A7 กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร	F3A7
	☐ A8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร	F3A8

ผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและฟื้นฟูพันธุ์ไม้พื้นถิ่นพื้นที่ อำเภอมือง จังหวัดบุรีรัมย์

คณะผู้ดำเนินโครงการได้ดำเนินการตามแผนการดำเนินงานดังขั้นตอนต่อไปนี้

กิจกรรมเวทีประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง ภาศึเครือข่าย และหน่วยงานภาครัฐ ผู้นำนักศึกษา เพื่อรับทราบและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการดำเนินงานภายใต้แผนงาน กำหนดเป้าหมายและพื้นที่การพัฒนา ร่วมกับคณะดำเนินการภายใต้โครงการ

ภาพเวทีชี้แจงการดำเนินงานร่วมเครือข่ายในพื้นที่โรงเรียนภัทรบพิตร ตำบลเสม็ด

กิจกรรมสร้างความรู้การสืบค้นทรัพยากรพืชพื้นถิ่น ในระดับพื้นที่เป้าหมาย และปฏิบัติการจัดเก็บข้อมูลทรัพยากรพืชพื้นถิ่น

ภาพการศึกษาแหล่งเรียนรู้เครือข่ายปราชญ์ชุมชนของเยาวชน

กิจกรรมการชี้แจง และขอสนับสนุนการดำเนินโครงการต่อหน่วยงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขากระโดง

ภาพการชี้แจงและขอความรู้กับหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขากระโดง

การปฏิบัติการจัดเก็บข้อมูลพันธุ์ไม้พื้นถิ่น พร้อมถ่ายภาพ ตามบริบทของพื้นที่

ภาพการจัดเก็บลูกพันธุ์ไม้ ที่พบในพื้นที่จากการสำรวจลักษณะต่างๆ

การส่งเสริมและฟื้นฟูพันธุ์ไม้พื้นถิ่นพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียน ภัทรบพิตร โรงเรียนภัทรบพิตรตั้งอยู่เลขที่ 137 หมู่ 11 ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31000 โดยตั้งอยู่ติดทางหลวงหมายเลข 218 สายบุรีรัมย์-ประโคนชัย (หลักกิโลเมตรที่ 5) ระยะทางห่างจากตัวเมืองประมาณ 5 กิโลเมตร ห่างจากศาลากลางจังหวัด ประมาณ 2 กิโลเมตร และในระยะทางที่ใกล้กันนั้นก็เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ซึ่งอยู่บนยอดเขากระโดง ในวนอุทยานเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์

คณะกรรมการส่งเสริมและฟื้นฟูพันธุ์ไม้พื้นถิ่นโรงเรียนภัทรบพิตรร่วมกับชุมชนและวนอุทยานเขากระโดง

ที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทร
1	นายธัชเวช ศานติบุรณ์	ประธาน	089-2824930
2	นางรุ่งทิพย์ เอื้อะเจริญ	รองประธาน	
3	นางไพรวลัย พรหมมาลุน	กรรมการ	
4	นางสุวณี วรเสฏฐ์ฐากูร	กรรมการ	
5	นางสาวกัลยาณี ตรีเดช	กรรมการ	
6	นายวีรพล มานะดี	กรรมการ	
7	นายปัญญา เอิบอิม	กรรมการ	
8	นายกัมปนาท มุลไธสง	กรรมการ	
9	นายลิขสิทธิ์ ชัยสุวรรณ	กรรมการ	
10	นางสาวนัทธมน วาหารรัมย์	กรรมการ	
11	นางสาวปิยวรรณ ปลื้มกมล	กรรมการ	
12	นางสาววรรณภา มาราศรี	กรรมการ	
13	นายณัฐพงศ์ รสหอม	กรรมการและเลขานุการ	088-5928256

แบบรายงานสำรวจพันธุ์ไม้พื้นถิ่น

ชื่อพันธุ์ไม้	แหล่งที่พบ	ภาพพันธุ์ไม้
มะค่าโมง	โรงเรียนภัทรบพิตร	
ตะเคียนทอง	โรงเรียนภัทรบพิตร	
มะขามป้อม	โรงเรียนภัทรบพิตร	

ผลการดำเนินงานสืบค้นทรัพยากรพืชพื้นถิ่น ในระดับพื้นที่

ชื่อไม้พื้นถิ่นที่เลือกขยายพันธุ์ โยนีปีศาจ จำนวน 50 ต้น

อธิบาย ลักษณะของพันธุ์ไม้ คุณค่า ประโยชน์และความสำคัญพอสังเขป

- มะกอกโคก เป็นไม้ยืนต้น ผลัดใบ สูงประมาณ 10 – 15 เมตร เป็นพืชถิ่นเดียว พบตามภูเขาไฟเก่า เช่น แถบเขากระโดง เขาอังคาร เขาพนมรุ้งซึ่งเคยเป็นภูเขาไฟที่ดับสนิทนานแล้ว ผลของมะกอกโคกเป็นรูปไข่กลับ เปลือกแข็ง แตกเป็นสองซีกเมื่อแห้ง เมล็ดมีปีก ผลที่แก่จัดจะแตกเป็น 2 ซีก มองเห็นเมล็ดข้างในได้ตามชื่อที่เรียกกัน หากนำไปคบดินทราย จะยิ่งดูแปลกตาคล้ายอวัยวะเพศหญิงมาก
ประโยชน์ รักษาโรคภูมิแพ้ ความสำคัญ ต้นโยนีปีศาจมีปรากฏให้อำอิงในวรรณกรรมท้องถิ่น เรื่องปาจิต-อรพิม

ชื่อพันธุ์ไม้ที่พบ ตะเคียนทอง

ชื่อสถานที่/แหล่งที่พบ โรงเรียนภัทรบพิตร

ตะเคียนทอง

ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ไม่ผลัดใบ สูงได้ถึง 40 เมตร เรือนยอดแน่นสีเขียวเข้ม เป็นพุ่มกลม ลำต้นตรง เปลือกต้นสีน้ำตาลดำแตกเป็นร่องลึกตามยาว

ชื่อพันธุ์ไม้ที่พบ มะขามป้อม

ชื่อสถานที่/แหล่งที่พบ โรงเรียนภัทรบพิตร

จัดเป็นผลไม้เพื่อสุขภาพและเป็นสมุนไพรพื้นบ้านอีกชนิดหนึ่ง เพราะมีสารต่อต้านอนุมูลอิสระอย่างวิตามินซี สูงมาก โดยประโยชน์มะขามป้อมหรือสรรพคุณมะขามป้อมนั้นมีมากมาย และยังใช้เป็นยารักษาโรคบางชนิด ได้ด้วย

ชื่อพันธุ์ไม้ที่พบ ต้นมะค่าโมง

ชื่อสถานที่/แหล่งที่พบ โรงเรียนภัทรบพิตร

ลักษณะทั่วไป ไม้ต้น ขนาดใหญ่ มีความสูงระหว่าง 15 – 20 เมตร ผลัดใบ เรือนยอดเป็นพุ่มแผ่กว้าง แตกกิ่งต่ำ ลำต้นมักเป็นครีบและมีปุ่มปม เปลือกนอกสีน้ำตาลอ่อน ขมพอมน้ำตาล หรือสีเทา แตกสะเก็ดเป็นหลุมตื้นๆ มีรูระบายอากาศกระจัดกระจาย เนื้อไม้สีน้ำตาลอมเหลืองอ่อน กิ่งอ่อนมีขนคลุมบาง ๆ

ลักษณะใบ ใบประกอบขนนกชั้นเดียว เรียงสลับ ใบย่อยรูปไข่แกมรูปขอบขนาน กว้าง 2 – 5 เซนติเมตร ยาว 4 – 9 เซนติเมตร เรียงตรงข้าม โคนใบมน หรือหยักเว้าเล็กน้อย ขอบใบเรียบ ปลายใบทู่เป็นติ่ง มน หรือเว้าตื้น ใบคู่ล่างจะมีขนาดเล็กกว่าคู่ที่ถัดขึ้นไป

ลักษณะดอก ช่อแยกแขนง ออกที่ปลายกิ่งหรือซอกใบ ใบประดับรูปไข่ ใบประดับย่อยคล้ายใบประดับ ติดเหนือจุดกึ่งกลางก้านดอกเล็กน้อย ดอกย่อยสีเขียว รูปดอกถั่ว กลีบเลี้ยงรูปขอบขนาน สีเขียวสด มี 4 กลีบ แต่ละ

กลีบเรียงซ้อนทับกันแบบตรงข้าม ยาว 1 – 1.2 เซนติเมตร กลีบดอกรูปช้อนสีชมพู 1 กลีบ แผ่เกือบกลม ยาว 7 – 9 มิลลิเมตร ส่วนฐานคอดเป็น ปลายกลีบย่นเว้าตื้นๆ เกสรเพศผู้มี 10 อัน สมบูรณ์มี 7 อัน เป็นหมัน 3 อัน เกสรเพศเมีย 1 อัน

ลักษณะผล ผลแห้งแก่แล้วแตกสองแนว ฝักแบนรูปขอบขนาน กว้าง 7 – 9 เซนติเมตร ยาว 12 – 20 เซนติเมตร หนา 0.6 – 1 เซนติเมตร ผิวเปลือกเรียบไม่มีหนาม เปลือกแข็งหนาเป็นเนื้อไม้ ปลายเป็นจงอยอยู่สั้นๆ ฝักแก่สีน้ำตาลเข้มเกือบดำ เมล็ดสีดำ รูปรี ฝักมัน มีเนื้อสีเหลืองสดหุ้มที่โคนเมล็ดเป็นรูปถ้วย มี 2 – 4 เมล็ด

ระยะการออกดอกติดผล

ออกดอกระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – เดือนมีนาคม ฝักแก่ประมาณเดือนมิถุนายน – เดือนสิงหาคม

การใช้ประโยชน์

เนื้อไม้: ใช้ทำเสาบ้าน หมอนรองรถไฟ เครื่องเรือน เฟอร์นิเจอร์

เปลือก: ให้น้ำฝาดใช้สำหรับฟอกหนัง

เมล็ด: เนื้อในเมล็ดอ่อนใช้รับประทานเป็นอาหารได้

ชื่อพันธุ์ไม้ที่พบ ต้นประดู่

ลักษณะทั่วไป ไม้ต้น ขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูง 15 – 30 เมตร ผลัดใบ เรือนยอดเป็นพุ่มกลม ทึบ เปลือกนอกสีน้ำตาลดำ หนา แตกสะเก็ด เปลือกในสีน้ำตาล มีน้ำเลี้ยงสีแดง เนื้อไม้แข็งสีแดงอมเหลือง มีลวดลายสวยงาม

ลักษณะใบ ใบประกอบขนนกชั้นเดียว ปลายใบคี่ เรียงสลับ ใบย่อยรูปไข่หรือรูปขอบขนาน กว้าง 2.5 – 5 เซนติเมตร ยาว 5 – 15 เซนติเมตร โคนใบมน ขอบใบเรียบ ปลายใบเป็นติ่ง แผ่นใบมีลักษณะคล้ายแผ่นหนังบางๆ ท้องใบมีขนอ่อนๆ ปกคลุม

ลักษณะดอก ช่อดอกจะแยกแขนง ออกที่ซอกใบและปลายกิ่ง ดอกย่อยสีเหลืองแกมแสด รูปถ้วย กลีบเลี้ยงสีน้ำตาลอมเขียว หรือสีเขียว 5 กลีบ โคนเชื่อมติดกันเป็นรูปถ้วย ปลายแยกเป็น 2 แฉก แบ่งเป็นอันบน 2 กลีบติดกัน และอันล่าง 3 กลีบติดกัน กลีบยาวประมาณ 6 – 8 มิลลิเมตร กลีบดอก รูปผีเสื้อ มี 5 กลีบ ยาวประมาณ 8 – 15 มิลลิเมตร มีเกสรเพศผู้ 10 อัน เกสรเพศเมียมี 1 อัน ดอกมีกลิ่นหอม

ลักษณะผล ผลมีปีกเดียว รูปโล่ แบน บาง ตรงกลางนูน เส้นผ่านศูนย์กลาง 5 – 7 เซนติเมตร ผลอ่อนสีเขียว มีขนสีขาว หรือสีน้ำตาลปกคลุม อาจมี 1 – 3 เมล็ด

ระยะการออกดอกติดผล

ออกดอกในระหว่างเดือนมีนาคม – เดือนเมษายน ผลแก่เดือนพฤษภาคม – เดือนมิถุนายน

การใช้ประโยชน์

เนื้อไม้: ใช้ในการก่อสร้างทั่ว ๆ ไป เฟอร์นิเจอร์ เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องดนตรี

เปลือก: ให้น้ำฝาดสำหรับฟอกหนัง

แก่น: ให้สีแดงคล้ายชีย้อมผ้า

การเตรียมอุปกรณ์ สถานที่ ขยายพันธุ์กล้าไม้

รายการอุปกรณ์	ภาพประกอบ
กระถาง	
จอบ	
ช้อนปลูก	
ถุงดำ	
ถังน้ำ	
ผ้า	
กรรไกรตัดกิ่ง	

วิธีการขยายพันธุ์กล้าไม้พื้นถิ่นเพื่อการอนุรักษ์

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมเมล็ด

ขั้นตอนที่ 2 การเตรียมดินเพาะกล้า

1. นำดินปลูกมาผสมโดยมีอัตราส่วนดังนี้

ดิน 1 ส่วน

แกลบดำ 1 ส่วน

แกลบดิบ 1 ส่วน

ขั้นตอนที่ 3 การเพาะกล้า

1. หาเมล็ดพันธุ์ที่ต้องการจะเพาะ
2. ตัดเมล็ดให้เห็นเนื้อสีขาวด้านใน
3. นำเมล็ดที่ตัดแล้วไปแช่น้ำอุณหภูมิปกติเป็นเวลา 24 ชั่วโมง
4. นำเมล็ดขึ้นจากน้ำ และบ่มด้วยผ้าหมาดๆอีก 24 ชั่วโมง
5. นำเมล็ดที่บ่มครบ 24 ชั่วโมงแล้วมาลงแปลงเพาะต้นกล้าจากนั้นรออีก 3-4 อาทิตย์ต้นกล้าจะเริ่มพร้อมลงถ่วง

ขั้นตอนที่ 4 การบรรจุถุงเพาะเลี้ยง

1. นำต้นกล้าที่โตพอแล้วมาบรรจุลงถุงดำขนาด 2x8 .จัดเรียงให้เป็นระเบียบ รดน้ำทุกๆวันเช้าและเย็น

ขั้นตอนที่ 5 การบริหารจัดการแปลงกล้าไม้

1. ทำเนินสูงจากดินประมาณ 20 เซนติเมตร เพื่อไม่ให้ น้ำขัง

2. คลุมพลาสติกใสเพื่อทำการเพาะเมล็ดแบบควบคุมความชื้นและกันแมลงมารบกวนเมล็ด

3. นำผ้าใบพลาสติกมาคลุมแปลงเพื่อไม่ให้ต้นกล้าได้รับแสงมากเกินไป

ขั้นตอนที่ 6 การดูแลรักษา

1. รดน้ำเป็นประจำทุกวัน ใส่ปุ๋ยพรวนดิน.

ขั้นตอนที่ 7 ลักษณะต้นกล้าไม้ที่สมบูรณ์

การแจกจ่ายขยายพันธุ์กล้าไม้

รายชื่อ ผู้รับพันธุ์กล้าไม้โครงการส่งเสริมและฟื้นฟูพันธุ์ไม้พื้นถิ่นพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ที่	ชื่อ - นามสกุล	หมู่บ้าน	ตำบล	ชื่อพันธุ์ กล้าไม้	จำนวน(ต้น)
1	นาง มะยาลา สุธรรมย์	ทะเมนชัย	ไพล	ประดู่	20
2	น.ส จรินทร์ทิพย์ ม่วงแก้ว	บ้านประดู่	สำโรง	"	20
3	น.ส วรวิวรรณ วรรณาม	บ้านประดู่	สำโรง	"	20
4	นาย พงศ์วัช พงศ์ทาวรวัช	หนองปรือ	สวายจิก	"	20
5	น.ส โอนี่ กุมารสิทธิ์	กันทรวิชัย	โคกพระ	"	20
6	นาย บุญเยี่ยม โพธิ์เงิน	โคก	คูเมือง	"	20
7	นาย สระตาพ ดัชสาตัว	โคกกลาง	นิคม	"	20
8	นาง กุหลาบ แอกละโค่น	กัฒลิ้น	สำโรง	"	20
9	พวงผกา ญลูปพด	ศิลาชัย	อิสาน	"	20
10	น.ส สีน อุ่นรัมย์		เสม็ด	"	20
11	นาย มรรท่า ขอช	โคกใหญ่	เสม็ด	"	20
12	ด.ช สุรพคินทร์ เซเพียร	พลวง	สวายอีก	"	20
13	เจลิยก คำประโคน		เสม็ด	"	20
14	ยง นินไทย		สำโรง	"	20
15	ศุภาพิชญ์ ปัสสามัน	โคกกลาง	เมื่อฝาง	"	20

ที่	ชื่อ - นามสกุล	หมู่บ้าน	ตำบล	ชื่อพันธุ์ กล้าไม้	จำนวน(ต้น)
16	แพรวา อาญาเมือง	หลักเขต	หลักเขต	”	20
17	กาญจนา เกล้า	เสม็ด	เสม็ด	”	20
18	โสภณ กาละสิรัมย์	โคกหิน	สวายจิก	”	20
19	น้อย โปร่งฟ้า	ตะโกรี		”	20
20	ประกิจ แซ่มเย็น	หนองพลวง	สวายจิก	มะค่าโมง	30
21	น.ส.ราพร เพประโคน	ถาวร	สวายจิก	”	30
22	นายกอบเกียรติ โคมารัมย์	โนนสมบูรณ์	บ้านยาง	”	30
23	นายบุญเกิด รินทร์รัมย์	สวายจิก	สวายจิก	”	30
24	นาย วรวิทย์ โกรัมย์	เสม็ด	เสม็ด	”	30
25	พัชรพร ไชยรัมย์	โคกวัด	อีสาน	”	30
26	ภาวิณี พันธุ์มือ	คูเมือง	ตูมใหญ่	”	30
27	ชัยชนะ พันธุ์มือ	คูเมือง	ตูมใหญ่	”	30
28	น.ส จารุวรรณ พันธุ์ศรี	ศิลาชัย	อีสาน	”	30
29	นาง เล็ก พัดรัมย์	ตะโกรี	สำโรง	”	30
30	น.ส บุษบา ทองประโคน	แสลงโทน	แสลงโทน	”	30
31	นาง นิยม เสือประโคน	แสลงโทน	แสลงโทน	”	30
32	พิโรจน์ อินประคู่	ฝั่งงา	สะแกชำ	”	30
33	นาง นิตย เล็กประโคน	แสลงโทน	แสลงโทน	”	30
34	นภศัศดิ์	เมต	สะแกชำ	”	30
35	สมบุศ	บุหงา	สะแกชำ	”	30

ที่	ชื่อ - นามสกุล	หมู่บ้าน	ตำบล	ชื่อพันธุ์ กล้าไม้	จำนวน(ต้น)
36	โยชิตา คัชชิตา	หลักเขต	หลักเขต	”	30
37	นางมณฑาทิพย์ วุฒิยา	สะแกข่า	สะแกข่า	”	30
38	นาง คิมหันต์ แก้วศรีใส	โคกตาล	สะแกข่า	”	30
39	นาย ประกิจ ผดุงแดน	หัววัว	เสม็ด	”	30
40	นาง ไพรวลัย พรหมลุน	เสม็ด	เสม็ด	”	30
41	นาย สมชาย ยามประโคน	ตะโกรี	สำโรง	”	30
42	สุประภา บริรัตน์	พลวง	สวายจีก	”	30
43	นรารวรรณ กริมรัมย์	ตะโกรี	สำโรง	”	30
44	สุพัตรา ผลเจริญ	ตะโกรี	สำโรง	”	30
45	ศิริภัสสร ผลเจริญ	ตะโกรี	สำโรง	”	30
46	มียาวรรณ ตะยาภูรัมย์	โคกตาล	สะแกข่า	”	30
47	นภาพร ผดุงแดน	หัววัว	เสม็ด	ตะเคียน	30
48	ทิพรัตน์ ราศรีรัมย์	สำโรง	สำโรง	”	30
49	สุพรรณ ไกรศร	ตะโกรี	สำโรง	”	30
50	น.ส กิตติยา เจริญศิริ	โคกใหญ่	เสม็ด	”	30
51	นาง สุภาวดี บุศภูมิ	ประมค่า	บ้านบัว	”	30
52	สิริบัวขา เป็นประโคน	ประดู่	สำโรง	”	30
53	นาง สุมาลี จะรอนรัมย์	โคกเพชร	เสม็ด	”	30
54	นาย ธนากร จะรอนรัมย์	เสม็ด	เสม็ด	”	30
55	นาย เสริม รุ่งเรือง	เสม็ด	เสม็ด	”	30

ที่	ชื่อ - นามสกุล	หมู่บ้าน	ตำบล	ชื่อพันธุ์ กล้าไม้	จำนวน(ต้น)
56	สิน รักษา	เสม็ด	เสม็ด	”	30
57	นวลทรัพย์ ชีอรัมย์	โคกตาสิงห์	สวายจิก	”	30
58	นาง สำรวญ อาญาเมือง		สวายจิก	”	30
59	น.ส สุเพ็ญ พะสุรัมย์	กุดลิ้น	สำโรง	”	30
60	อิศราพร สารปริง	ปรุ	เสม็ด	”	30
61	พิน จันทรประโคน	ป่าหวาย	สะแกชำ	”	30
62	ทิพย์วรรณ พันโท	โคกน้อย	หนองโสน	”	30
63	เยื่อม จันลาภา	เสม็ด	สะเดา	”	30
64	สุทพ เจริญจัมต		บ้านบัว	”	30
65	นาย แมน เพ็งรัมย์	ทรัพย์สมบูรณ์	อีสาน	”	30
66	นาง ศศกร เกรรัมย์	หนองขาม	สวายจิก	”	30
67	น.ส จินตนา ขาสุที	กุดลิ้น	สำโรง	”	30
68	น.ส สุวรรณณี จงงาม	กุดลิ้น	สำโรง	”	30
69	นาย สวัสดิ์ คะรัมย์		อีสาน	”	30
70	นาย กิตติศักดิ์ สายทอง	เสม็ด	สำโรง	มะขามป้อม	20
71	สมคิด คำมี	ไทยพัฒนา	เสม็ด	”	20
72	นาง สมคิด สมบูรณ์	โคกหัวช้าง	เสม็ด	”	20
73	นาย กัมปนาท มูลไทสงค์	โคกเมฆ	บ้านคู	”	20
74	นาย บุญรอด กระรินทร์รัมย์	บ้านฝ้าย	สวายจิก	”	20
75	วรรณศิริ ชุ่มจิจิตร	โคกเขา	เสม็ด	”	20

ที่	ชื่อ - นามสกุล	หมู่บ้าน	ตำบล	ชื่อพันธุ์ กล้าไม้	จำนวน(ต้น)
76	กมลรัตน์ ตันนอก	ประดู่	สำโรง	”	20
77	วัฒนา สำเภา			”	20
78	วันชัย เฉลิมโชค	ประดู่	สำโรง	”	20
79	สมิท อัจรัมย์	หัววัว	เสม็ด	”	20
80	สุดารัตน์ แป้นประโคน	หลักเขต	หลักเขต	”	20
81	น.ส นัทธมน วาหารรัมย์	สะแกขำ	สะแกขำ	”	20
82	นาย บุรณพิภพ สังสมมา	ศิลาชัย	อีสาน	”	20
83	สุชีพ อาญาเมือง	หลักเขต	หลักเขต	”	20
84	ปรีyakมล สำประโคน	เขากระโดง	เสม็ด	”	20
85	จิตลักษณ์ ดิบุญ	โคกวัด	อีสาน	”	20
86	น.ส สุวรรณ พอกพูนดี	โคกตาล	สะแกขำ	”	20
87	น.ส วรรณภา มาราศรี	โคกตาล	สะแกขำ	”	20
88	น.ส ราตรี บุญมี	หนองอุดม	พลับพลาไชย	”	20
89	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์				300

ภาพการแจกจ่ายพันธุ์กล้าไม้

สรุปผลการดำเนินโครงการ

โครงการส่งเสริมและฟื้นฟูพันธุ์ไม้พื้นถิ่นพื้นที่ อำเภอมะนัง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ดำเนินการเพื่อเป็นการตอบสนองเป้าหมายการขับเคลื่อนโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) สามารถสรุปผลด้านการส่งเสริม กล่าวคือด้านพื้นที่โครงการได้ขยายเครือข่ายพื้นที่กลุ่มฟื้นฟูพันธุ์ไม้พื้นถิ่นพื้นที่ อำเภอมะนังจังหวัดบุรีรัมย์ ตำบลเสม็ด โดยมีศูนย์กลางการดำเนินงาน ภายใต้การดูแลของคณะครูและนักเรียนโรงเรียนภัทรบพิตร โดยมี ท่านผู้อำนวยการ นายธวัชเวช ศานติบุรณ์ คณะผู้บริหาร ครู นักเรียน โรงเรียนภัทรบพิตร เข้าร่วมวางแผนและออกแบบกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟู พันธุ์ไม้พื้นถิ่นของ จังหวัดบุรีรัมย์ ร่วมมือกับ นายธนาภ ณรงค์ หัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าภูเขากระโดง เจ้าหน้าที่ เยาวชน นักเรียน โรงเรียนภัทรบพิตร เข้าร่วมปฏิบัติการ อีกทั้งยังได้สำรวจและขยายพันธุ์ต้นไม้หายากที่สำคัญได้แก่ ต้นมะขามป้อม ซึ่ง

เป็นพืชสมุนไพร และต้นโยนีปีศาจ (มะกอกโคก) ซึ่งเป็นต้นไม้ตามตำนานท้องถิ่นของจังหวัดบุรีรัมย์เรื่อง ปาจิตตอรัมพิม ซึ่งมีพบอยู่ในธรรมชาติน้อยมากและควรแก่การอนุรักษ์

ทั้งนี้ภายใต้การดำเนินงานของโครงการได้สร้างกลุ่มเครือข่าย นักเรียน นักศึกษา และประชาชน ในรูปแบบ คณะกรรมการขับเคลื่อนกิจกรรมโครงการส่งเสริมและฟื้นฟูพันธุ์ไม้พื้นถิ่นพื้นที่ อำเภอมือ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมี สมาชิกเข้าร่วมโครงการ 20 คน และขยายผลไปยังนักศึกษา จำนวน 150 คนจากนักศึกษา 5 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการและคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

ภายใต้โครงการส่งเสริมและฟื้นฟูพันธุ์ไม้พื้นถิ่นพื้นที่ อำเภอมือ จังหวัดบุรีรัมย์ได้แจกกล้าพันธุ์ไม้พื้นถิ่น เพื่อมอบให้หน่วยงานและประชาชน จำนวน 89 ราย กระจายไปปลูกเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดบุรีรัมย์ ในเขตอำเภอมือ อำเภอลำทะเมนชัย อำเภอดุสิต อำเภอบึงสามพัน คิดเป็นพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น 35 ไร่ได้กล้าไม้พื้นถิ่นของจังหวัดบุรีรัมย์ 5 ชนิด คือ ต้นโยนีปีศาจ หรือมะกอกโคก จำนวน 50 ต้น ต้นมะขามป้อม จำนวน 1300 ต้น ต้นมะค่าโมง จำนวน 1500 ต้น ตะเคียนทอง 250 ต้น และประดู่ป่า จำนวน 400 ต้น